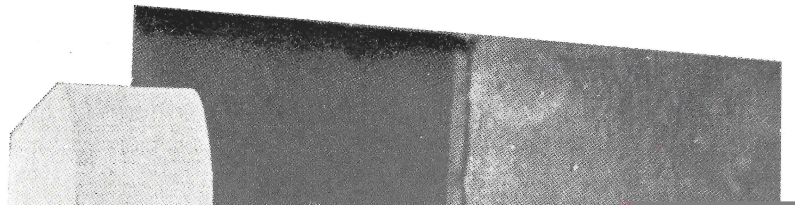

ob 80 LETnici AVGUSTa ČER- NIGOJa!

RAZSTAVA OD 15. DO 29. SEPTEMBRA 1978 V SEŽANI
MALA GALERIJA OLJA IN OBJEKTI
KOSOVELOVA KNJIŽNICA RISBE

OBRNI!

KULTURNA SKUPNOST SEŽANA

Avgust Černigoj je 24. avgusta letos praznoval svojo osemdesetletnico. Njegova življenjska in umetniška usoda je bila kruta, a ne do kraja neusmiljena. Ko namreč stojimo danes pred sadovi njegovega šestdesetletnega dela, smo ne le spoštljivi, do tega velikega opusa, marveč tudi povsem prepričani o številnih velikih kvalitetah, ki jih je dosegel na svoji umetniški poti.

Černigoj je človek odprtega srca in duše. Ne zapira se pred ljudmi v svoj atelje, ne skriva svojih umetniških izumov. Kar v srcu — to na jeziku, je njegovo človeško in umetnostno vodilo. Pa vendar je ob vsej svoji odkritosti, ob številnih razstavah, ki jih je imel zlasti v povojnem času, ob vseh številnih prijateljstvih ostal pravzaprav sam in nerazumljen. Komaj deset let je tega, kar so nekateri kritiki in Černigojevi učenci začeli opozarjati na določene vidike njegove umetnosti, ki so bili v času navduševanj za konjunktorno lansiranje aktualnih svetovljanskih umetnostnih domislic in merjenja uspešnosti umetnosti s prodajnimi učinki, domala prezrti. Vzrok za to ni tičal samo v novem konstruktivizmu, ki je prišel z vso močjo na dan z mladimi slovenskimi umetniki kmalu po letu 1967 in ki naj bi povečal zanimanje za Černigojev zgodnji prispevek v tej smeri v dvajsetih letih. Celotna umetnostna klima se je začela spreminjati. V ospredje je spet stopila etičnost v umetniškem ustvarjanju, ki ne podlega nobenim zunajumetniškim merilom, ki ji je poglavitni imperativ brezkompromisno likovno raziskovanje in iskrenost v izrazu. V ospredje je tedaj stopil Černigoj, ki ni nikdar pateniral svojega slikarskega jaza, da bi postal zaščitni znak Černigoja, kot je nekoč duhovito zapisal Boris Podreka. Postal je zanimiv zaradi svojega nemira, usmeritve raznolikosti in kvalitetnosti, ki jo je zmozel doseči v vsakem ustvarjalnem obdobju v veliki meri.

Njegov sunkoviti razvoj je treba tedaj globlje preučiti. Običajna umetnostna merila, ki morejo zadostno opredeliti dosežke v okviru posameznih razvojnih obdobj, bodo pri njem najbrže odpovedala. Pri Černigoju namreč ni logične ali neposredno z razvojem v Evropi in svetu utemeljene razvojnosti. Logični so pač nekateri prehodi, ne celota. Kot je nekoč s svojim konstruktivizmom radikalno podiral meščanske predstave o absolutnosti umetniškega izdelka, trajnih estetskih in s tem tržnih vrednosti, tako je pozneje s svojim neobremenjenim prehajanjem s področja na področja, s smeri na smer, s tehnike na tehniko, podiral sheme o logiki osebnega razvoja in vrednosti posameznih »faz« kot ene izmed mogočih novodobnih mistifikacij modernih trgovcev z umetninami. Kot umetniku mu je vselej ležala lepljenka. Lepljenka, kolaž - umetnostna tehnika mu je pomenila vse več kot samo podobo, narejeno z izrezki raznobarnega papirja. Pomenila mu je umetnostni objekt, ambient, zgradbo iz raznorodnih prvin — pomenila mu je hkrati lastno duhovno zgradbo. Bila mu je življenjski princip, v katerem je konstanta samo iskrenost osebnosti in umetniške izpovedi, sicer pa je v niem prostora za malone vsakršno pošteno človeško in umetniško stališče. V resnici: bil je ves čas izreden zgled, kako ohranjati umetnostno in z njo narodno samobitnost ob popolni odprtosti do sveta in vsega novega.

Peter Krečič